

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Балалардағы цифрлық аутизм алдын алу шаралары

ЖАРИЯЛАНДЫ
02.12.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/170953/>

Тақырыбы: Балалардағы цифрлық аутизм алдын алу шаралары.

Цифрлық аутизм – қазіргі заманғы технологиялардың, әсіресе смартфондар мен планшеттердің, балалардың психологиялық және әлеуметтік дамуына тигізетін кері әсерінен туындайтын құбылыс. Бұл құбылыс балалардың ерте жастан бастап электронды құрылғыларға ұзақ уақыт бойы тәуелді болуымен байланысты. Цифрлық аутизм белгілеріне баланың әлеуметтік қарымқатынастардан оқшаулануы, сөйлеу қабілетінің кешігуі, назар аударудың нашарлауы және эмоциялық сезімталдықтың төмендеуі жатады. Бұл белгілер технологиялар мен экрандық құрылғыларды артық қолданудың нәтижесінде пайда болады. Сондықтан бұл мәселе ата-аналар мен педагогтар арасында алаңдаушылық тудырып, талқылануда.

Алдын алу шаралары: Цифрлық аутизмнің алдын алу үшін ата-аналар мен педагогтар мына шараларды қолдана алады: 1.Экран уақытының шектеулері: Балалардың экран алдында өткізетін уақытын шектеу – маңызды алдын алу шараларының бірі. Психологтар 2 жасқа дейінгі балаларға экрандық құрылғыларды мүлдем қолданбауды, ал 2-ден асқан балаларға күніне 1 сағаттан артық уақыт бермеуді ұсынады. Мұндай шектеу балаларға шынайы қарым-қатынастарды түсінуге, сезімдерін білдіруге және қоршаған ортамен байланыс орнатуға мүмкіндік береді. 2.Тікелей қарым-қатынас пен белсенді ойындар: Балалардың әлеуметтік және эмоционалдық дамуы үшін тікелей қарым-қатынас пен белсенді ойындар аса маңызды. Ата-аналар балаларымен кітап оқу, әңгімелесу, табиғатта уақыт өткізу сияқты іс-әрекеттерге көбірек көңіл бөлгені жөн. Бұл іс-әрекеттер балалардың сөйлеу дағдыларын жетілдіріп, олардың өз ойларын еркін білдіруіне көмектеседі. Сондай-ақ, бұл балаларға эмоцияларын дұрыс түсініп, оларды тиімді көрсетуге ықпал етеді. 3.Үлгі болу: Балалар ересектердің мінез-құлқын қайталайтындықтан, атааналар өздері де гаджеттерді қолдануда шектеу қоюы тиіс. Егер ата-аналар бос уақытын экрансыз өткізетін болса, балаларға дұрыс үлгі көрсетеді. Бұл олардың шынайы қарым-қатынасқа назар аударуына ықпал етеді. 4.Арнайы бағдарламалар мен тренингтер: Балабақшалар мен мектептерде цифрлық аутизмнің алдын алу бойынша арнайы бағдарламалар ұйымдастыруға болады. Педагогтар балаларды гаджетсіз де дамытудың тиімді әдістерін қолдануға назар аударып, ойындар мен шығармашылық іс-шараларды көбірек өткізген жөн. Бұл бағдарламалар балаларға шынайы өмірде

дамуға, жаңа білім мен дағдыларды игеруге көмектеседі. Қорытындылай келе, цифрлық аутизмнің алдын алу үшін ата-аналар мен педагогтардың белсенді араласуы қажет. Балаларды шынайы қарым- қатынасқа, шығармашылыққа, қимыл-қозғалысқа тарту арқылы оларды экран тәуелділігінен қорғауға болады. Осылайша, гаджеттердің кері әсерін азайтып,

балалардың әлеуметтік және эмоциялық дамуын қамтамасыз етуге болады. Гаджеттерді саналы түрде қолдану және шынайы өмірмен байланыс орнату – балалардың болашағы үшін маңызды қадам.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.